

FOAIA POPORULUI

Apare în zilele care Duminică

Cea mai veche foaie politică-poporală înființată la anul 1892 de partidul național român

Sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI		Redacția și Administrația: Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12. (îngă postă)	INSERATE se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI (strada Măcelarilor Nr. 12). Un șir petit primadată 50 bani, a doua-oară 40 bani, a treia-oară 30 bani.
Pe un an	Lei 14.-		
Pe o jumătate de an	Lei 7.-	Telefon Nr. 146.	
Pe un pătrar de an	Lei 3.50	Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«.	
Prețul unui Exemplar	Lei -30		

Programul de muncă al guvernului.

— Vorbirea domnului prim-ministru Vaida. —

În ședința de Marți, 16 Decembrie, a camerei, și în ședința de Joi, 18 Decembrie, a senatului, domnul ministru-prezident al României întregite a putut să și rostască vorba de mult așteptată, în care a schițat, care e situația țării în afară și care e programul de muncă al guvernului său. Vorbirea a fost ascultată cu încordată atențiune și întreruptă de multeori cu aprobări și aplauze sgomotoase. Domnul Vaida a spus cam următoarele:

»Presentându-se guvernul în fața D. Voastră, primul guvern ieșit din parlamentul României Mari, sunt conștient de marea lui sarcină. Conștiința acestei înalte misiuni nu ne face să șovăim în îndeplinirea marelui datoriu pe care o avem. Vreme de două mii de ani a trecut pentru formarea personalității noastre naționale. Eram una numai sufletește, dar despărțită politicește. Spada bravului soldat român a desăvârșit această unitate. În ceasurile de prigoană și de apărare a sorții vitrege, visul strălucit al lui Mihai Viteazul a fost pururea călăuzitor al sufletelor Românilor de prefutindeni. Memoriei lui Mihai Bravul se cuvine cea mai adâncă închinare.

Fără libertate nu se poate concepe dezvoltarea unui neam, iar lupta pentru libertatea noastră, numără destui martiri: Horea, Cloșca și Crișan sunt înaintașii marii generațiuni dela 1848, care avea să fie prima plăcă a României de azi, de sub conducerea bravului Rege Ferdinand. Programul realizat în Regat în ultima jumătate de veac este o dovadă și de vitalitatea neamului și de viitorul lui strălucit. (Aplauze.)

Până acum de curând, Românii din Bucovina, din Ardeal și din celelalte ținuturi românești, suferind de despărțirea lor de noi și de apăsarea maghiară. Nici un neam n'a jertfit atât de mulți din fiii lui pentru realizarea unității sale. (Aplauze.)

Consolidarea operei anunțată de unirea tuturor fraților se săvârșește sub egida celui mai altruist dintre Regi, (Aplauze, strigăte de: Trăiască Regele! Deputații se scoală în picioare), alături de nobila Regină Maria (aceiaș omagiu din partea camerei și aplauze).

Viața politică internă din ultima vreme o constituie blocul majoritar parlamentar, alcătuit din cele cinci partide, și având în programul său următoarele puncte:

Revizuirea Constituției (Aplauze) în sensul necesităților actuale ale țării și revizuirea celorlalte legi în legătură cu ea.

În chestiunea externă vom păsa a dorința de a fi cât mai aproape de puterile aliate și asociate.

Reforma electorală va fi condiționată de votul obștesc, secret și obligator. (Aplauze)

Reforma agrară va consta în darea pământului în mâna acelor cari-l muncesc, principiu care s' va înscria în Constituție. (Aplauze) Schimbările cari se vor face în actualele dispoziții, nu vor cuprinde în nici un caz prevederi în desavantajul țărănimii. (Aplauze la țărăniști)

Ministrul domeniilor și dela agricultură are datoria de a institui cât mai curând comisiile cari vor proceda la înfăptuirea reformelor agrare.

Reforma administrativă se va face pe bază de descentralizare: se va desființa jandarmeria, ca poliție sătească, fiind menținută ca organ administrativ și judiciar. Se va organiza un corp de funcționari, care, având leașa necesară pentru nevoile sale, va putea lucra cu conștiinciozitate și cu demnitate.

Refacerea economică este una din principalele griji ale guvernului, ca și reorganizarea căilor ferate.

Se va proceda la reforma financiară, echilibrându-se bugetul țării, desființându-se taxele pentru articolele de prima necesitate și sporindu-le pentru obiectele de lux; se va face introducerea impozitului progresiv pe venit; impunerea la dare a averilor făcute pe timp de război; urmărirea și confiscarea averilor făcute prin fraudă, participarea statului la beneficiile realizate prin export.

Vom reglementa munca, prin stabilirea de salarii minimale, prin protejirea copiilor și a femeilor din ateliere și uzine; vom cere contractul colectiv.

Nu vom ocupa de reconstruirea sașilor, de clădirea de locuițe sănătoase pentru populația nevoiașă dela orașe, vom înființa băi populare și vom lua măsuri generate pentru garantarea sănătății publice.

Vom lua măsuri pentru invalizii de război, pentru văduvele și orfanii celor căzuți în luptă. Vom naționaliza învățământul secundar, având în vedere drepturile mino-

rităților; vom desvolta învățământul normal și vom organiza autonomia bisericii românești și aceea a universității.

Legi și ministere noul înființate vor avea sarcina de a proteja rasa și de a-i asigura o bunăstare cât mai desăvârșită.

Aprovizionarea țării ne va interesa de aproape. Vom avea grija cuvenită de instituția glorioasă a armatei. Demobilizarea parțială a început. Vom cere asentimentul Suveranului pentru o amnestie echitabilă.

O desăvârșită unitate de gândire și de simțire, înțelegem s'o întemeiem pe o deplină egalitate de drepturi pentru toți. România Mare trebuie să fie iubită și iubitoare pentru toți, fără nici o deosebire de națiune și de confesiune. Libertatea de credință este un element fundamental pentru orice Stat modern. Fără a stânjeni practica niciunei credințe, se va respecta credința creștină ortodoxă. Un raport de reciprocă toleranță confesională trebuie să se întroneze în România.

Chestiunea evreiască a fost soluționată prin decretul-lege din Iulie 1919, în mod complet și definitiv. Ratificarea acestui decret-lege trebuie să se facă urgent. Relațiile dintre noi și evrei nu aveau un aspect satisfăcător, însă nu din considerații confesionale. Le întindem o mână încrezătoare, cu convingerea, că ni se va răspunde cu aceeaș încredere.

Această vastă activitate va fi întreprinsă de resorturile respective, cari își vor împărți munca în mod rațional degajându-se cât mai mult de politicianism și lucrând numai pentru consolidarea țării.

Spre a porni aranjarea treburilor noastre interne, a trebuit să regulăm întâi raporturile noastre cu vecinii. Relațiile cu acești vecini sunt de așa natură în cât, până la ratificarea păcii, continuăm să fim în calitate de aliați cu puterile Antantei.

O comunitate de interese foarte vădite există între noi și Polonia, căreia îi dorim și mai departe succese și o activitate mereu rodnică pentru binele ei și al României.

Cu Ceho-Slovacia suntem de asemenea în foarte bune raporturi și urmărim cu interes și simpatie munca ei spre renaștere.

Suntem în aceeași bune legături cu Regatul Jugo Slav, cu care avem atâtea interese comune.

Românii din Macedonia ne preocupă și dorim ca atitudinea Greciei să justifice trecutul ei de clasică măreție.

Sângele vărsat în comun este între noi și Aliații noștri garanție mai deplină, decât tratatele scrise pe hârtie. Știri lansate

de dușmanii noștri din străinătate vor să arunce dubiul asupra realității noastre. Este un neadevăr, pe care-l desmințim, de oarece raporturile noastre înțelegem să le menținem mereu cu același caracter de dragoste respectuoase și leală. (Aplauze.)

România de mâne nu mai e cea de ieri. E adevărat, că Conferința de pace nu ne-a împlinit toate interesele. Inșă n'a făcut aceasta din rea voință. Compromisurile au fost cerute de dorința de a nu favoriza pe unii și a apăsa pe alții, și multe lacrimi au fost vărsate în cupa belșugului nostru național. Rana produsă prin ruperea ținuturilor Banatului să nu zăpăcească mințile. Inșăși mărimea câștigului nostru să ne fie un serios îndemn la muncă.

Se zice, că semnarea tratatului minorității e abdicarea noastră dela independență. Inainte de tratatul de față, independența noastră era și mai discutabilă...

DI I. Brătianu: Cer cuvântul, domnule președinte.

DI Vaida: Tratatul de azi nu constituie în nici un caz o abdicare dela demnitatea noastră. Abdicare, dacă este, ea a început atunci, când am iscălit tratatul cu Germania, care institua Liga Naștionilor. (Aplauze intense, semnificative.) In forma și împrejurările în cari am semnat tratatul cu Austria, noi n'am avut libertatea de a alege, ci am cedat unor puteri mai mari decât noi. (Aplauze, strigăte de „Așa e! Așa e!”)

Până la război am lucrat în sfera de influență a Austriei și Germaniei. Ne-am smuls din această sferă. Compromisurile pe care le vom mai avea în viitor, nu vor fi în nici un caz așa de dureroase, ca cele de până acum.

Politica de rezistență ar fi putut fi susținută, dacă era în sentimentul întregului popor și dacă oferea garanțiile unor rezultate mai bune.

Ce era să fie, dacă nu semnam? Prefer să nu răspund la această chestie, lăsând răspunsul pe seama altora. Mi-am luat eu răspunderea și am făcut acest salt în prăpastie, deși știam, că voi fi poate ojerit. In locul măsurilor ce s'ar fi luat față de noi, dacă nu semnam, ne așteaptă acum prietenia marilor noștri aliași. (Aplauze.)

Mulțumesc majorității și domnilor colegi din minister, cari mi au dat ajutorul și încrederea lor. Mulțumesc de asemenea d-lui general Averescu, care a fost lângă noi în primele momente grele.

Când e vorba de interesele țării, interesele de partid trebuie să dispară. Să strângem rândurile, să ne adunăm forțele și se lucrăm pentru binele Patriei, lăsând la o parte considerațiile de partid, — să lucrăm pentru consolidarea României. (Aplauze la întreg blocul)

Asupra vorbirii domnului ministru-prezident se deschide obicinuita discuție parlamentară.

Răvaș politic.

Intregirea guvernului.

Din guvernul domnului Vaida a eșit generalul Averescu, titularul dela afacerile interne, și Octavian Goga, ministru de culte și instrucție publică. In mod interinmal a primit conducerea afacerilor interne ministru de finanțe Dr. Aurel Vlad, iar la culte și instrucție publică a fost numit titular I. Boreea, profesor, membru al partidului țărănist din vechiul regat. Mai departe, a trecut la industrie și comerț

Dr. Victor Bontescu, și locul său la domenii și agricultură l-a luat I. Mihalache, învățător, din partidul țărănist. Decretul regal despre această întregire de guvern s'a ceit Marți în ședința camerei și Joi în ședința senatului.

De ce s'a retras domnul Averescu?

Din comunicatele apărute în ziarele din capitală aflăm, că motivul care a îndemnat pe domnul general Averescu să se retragă din guvern a fost felul cum s'a făcut alegerea domnului N. Iorga de prezident al camerei, numai cu 168 voturi, din 568 de deputați câți sunt în cameră. Prin urmare prezidentul Iorga nu a eșit ales din încrederea majorității camerei. Afară de aceasta, prezidentul camerei a apostrofât în câteva rânduri pe unii dintre membrii guvernului — prin cari apostrofări domnul general s'a simțit atins. Părerea generalului e aceea, că prezidenții corpurilor legiuitoare au să sprijinească guvernul, nu să-l atace. De aceea a preferat să iasă din guvern.

Din București.

— Desbaterile parlamentare din săptămâna trecută. —

Luni, în 15 Decembrie, s'a prezentat în cameră și prim-ministrul Vaida și a fost salutat cu aplauze. Vorbirea a rămas însă și o rostescă în ședința următoare. Era încă tot cam bolnav. Ședința camerei e prezidată de domnul Iorga. Deputatul Simeon Mândrescu roagă pe domnul președinte să aducă mulțumiri recunoscătoare guvernului din Italia pentru sprijinul dat legionarilor români. (Aprobări.) Deputatul Inoanțea, basarabean, se plânge de invazia rublelor în Basarabia, alți deputați au alte plângeri, cei mai mulți în contra stărilor dela căile ferate. Le răspunde ministru M. Popovici dela lucrările publice. In urmă se înaintează o propunere subscrisă de 7 deputați, ca să se trimită o comisiune parlamentară, care să cerceteze situația dela căile ferate. Se mai fac și unele verificări. La senat n'a fost nimic deosebit Luni, decât că domnul prim-ministru Vaida, primit și aci cu aplauze, a spus, că fiind încă bolnav, nu poate face nici o declarație. Va vorbi altădată.

Marți, în 16 Decembrie, la cameră, după îndeplinirea formalităților, vorbește deputatul Dr. Lupu. Inaintează un proiect de lege, despre înlocuirea direcțiunii atelierelor dela căile ferate prin un consiliu de conducere, în care să fie reprezentati și lucrătorii.

Președintele Iorga cetește telegrama care se va trimite guvernului italian pentru bunele sentimente arătate față de legiunea română din Italia.

Deputatul Dr. Lupu cere unele lămuriri cu privire la marce cartier general, având intențiunea să facă o interpelare. Ședința să suspinde, iar după redeschidere se dă cuvântul dlui prim-ministru Vaida, care rosteste vorbirea pe care o publicăm în fruntea folii. Imediat după el vorbește dl Ionel I. Brătianu, espunând pe larg toate fazele prin cari a trecut țara în cursul războiului.

Senatul n'a ținut Marți ședință și n'a putut ținea ședința nici Mercuri, pentru că prea puțini senatori erau prezenți.

Mercuri, în 17 Decembrie, la cameră și-a continuat vorbirea domnul Brătianu, iar după el a vorbit domnul Marghiloman, spunând care a fost rolul guvernului său pe vremea legării păcii cu puterile centrale, — pace legată, dar nu ratificată.

Joi 18 Decembrie, ședință la cameră și la senat. In cameră ministru St. C. Pop anunță, că prin decret regal v'or fi amnestiați toți alegătorii, cari nu au participat la algeri. In vechiul regat votarea e adevărat obligatorie. Deputații trec în secțiuni, pentru a hotări, ce diurne să capete. După redeschiderea ședinței vorbește la declarațiile guvernului deputatul A. C. Cuza, și apoi deputatul Dr. Gânda din Banat, care cere dela guvern, să facă tot posibilul, ca Banatul întreg să fie alipit la România-Mare. Cererea aceasta o face în numele deputaților bănațeni, pe cari îi înșiră cu numele.

La orele 5 și jumătate lămpile electrice se sting și ședința se ridică în întunec.

La senat, după îndeplinirea formalităților, face ministru-prezident Vaida declarațiile pe cari le-a făcut Marți la cameră. Se deschide discuția asupra lor. Vorbește episcopul Dr. Miron E. Cristea, care într'o frumoasă și patriotică cuvântare protestează în contra împărțirii Banatului. Vorbirea e primită cu aplauze furtivoase și se decide afișarea ei, ca model de sentimente românești.

Proxima ședință a senatului se va ținea Sâmbătă.

Camera a ținut ședință și Vineri, cu toate că era sârbătoare, ziua Sfântului Nicolae. Prezidentul Nicolae Iorga i s'au făcut ovațiuni la intrarea în sală din prilejul zilei onomastice. După formalitățile obicinuite, vorbește ministru Vlad, care spune, că în vorbirea din rândul trecut n'a voit să atace marele cartier general, care e o instituțiune legală, ci a atins numai abuzurile săvârșite de unele organe ale sale. Rosteste apoi Octavian Goga o vorbire mai lungă, polemizând cu Brătianu, și după el vorbește Dr. Imbroane din Banat, care arată necesitatea de a fi lipit întregul Banat la România-Mare. Ultimul orator al ședinței a fost deputatul Magearu, care a vorbit despre situația economică a României pe timpul nevroalității.

Ședințele de Sâmbătă. La cameră iarăși cereri și plângeri din partea mai multor deputați, iar deputatul Magearu își continuă vorbirea și aduce alegii partidului noue din parlament, cari vor face unitatea sufletească în România-Mare. In urmă camera votează competențele deputaților astfel: 2000 lei salar lunar și 100 lei diurnă pentru fiecare ședință. La senat au vorbit la declarația guvernului senatorii Ferechide, liberal, și E. Ungureanu, bănățean. Ședințele proxime se țin Luni, în 22 Decembrie.

Dela comendurea pleței, Sibiu.

Ordin Circular.

In conformitate cu ordinele superioare, se pune în vedere celor în drept spre a lua cunoștință și întocmai executare.

1. Toate scutirile de cuartir anterioare dela 16 Decembrie 1919 se anulează.
2. Nime nu poate primi un cuartir militar fără aprobarea scrisă a subsemnatului.
3. Toate camerele rechiziționate deja de Comenduire rămân valabile și nu se vor ocupa fără bilet de cuartiruire, eliberat de Comenduire.
4. La hoteluri se vor rechiziționa camere 10% fără plată și 10% cu plată. Ele nu se vor ocupa fără aprobarea Comenduirei.
5. Comenduirea nu va elibera bilete de cuartiruire, fie în oraș, fie la hotel, decât pentru ofițeri și numai pentru aceia, ce se găsesc în localitate în interes de serviciu, iar ordinele de serviciu se vor prezenta Comenduirei spre vizare.
6. Toate ziarele, publicațiile, spectacolele, teatre, cinematografe, întruniri etc., nu se vor putea ține fără o aprobare prealabilă a Comenduirei, cerută cu trei zile înainte de ce va avea loc.
7. Ofițeri de rezervă pensionari sau ofițeri activi din fosta armată austro-ungară de naționalitate ungură sau sași, se vor prezenta săptămânal la Comenduire pentru viză. (Miercurea)
8. Toate legitimațiile de călătorie se eliberează de prefectura locală și poliție și se vor viză de siguranță și se vor aproba de Comenduire.
9. Toate automobilele se vor înscrie la Comenduire, vor avea bilet de liberă circulație, care îl vor prezenta la cerere și Nr. de ordine eliberat de poliție; viteza în interiorul orașului nu va fi mai mare decât 15. Klm. pe oră.
10. Toți străinii cari nu vor avea bilete de identitate se vor prezenta la poliția controlului și înainta Comenduirei spre expulzare.
11. Jocul de cărți nu este permis în localurile publice; contravențiunii se vor pedepsi, deasemenea și proprietarii localurilor.
12. Localurile vor putea fi deschise până la ora 12. Iar circulația până la 12:30.
13. Contravențiunii dela aceste ordine se vor pedepsi conform legii și ord. in vigoare.
14. Organele polițienești și autoritățile militare se însărcinează cu executarea acestor ordine.

Comandantul pleței Sibiu.

Maior: (ss) Boerescu.

